ПЕДАГОШКЕ НОВИНЕ

Лист Педагошког друштва Србије

Број 17. - јул 2022.

У ОВОМ БРОЈУ

ИНТЕРВЈУ СА ...

БОЈАНОМ ЛУКИЋ МИЛОШЕВИЋ

РИЗНИЦА ДОГАЂАЈА

ДРУГАРСТВО ЈЕ НЕБО

ЛИЧНОСТИ/ДОГАЂАЈИ КОЈИ НАС ИНСПИРИШУ

РИЗИК У ДЕЧЈОЈ ИГРИ

ИЗ УГЛА ПЕДАГОГА

КАД ПОРАСТЕМ, БИЋУ ...

КОМУНИКАЦИЈА У ВИРТУЕЛНОМ И РЕАЛНОМ СВЕТУ

ЗНАЧАЈ ОСПОСОБЉАВАЊА УЧЕНИКА ЗА САМОСТАЛНО УЧЕЊЕ

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА – ИСКУСТВО ПРИПРАВНИКА ТОКОМ СТРУЧНЕ ПРАКСЕ

ИНКЛУЗИЈА У ПРАКСИ

САРАДЊА ШКОЛЕ СА СПОРТСКИМ САВЕЗОМ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

НАША ПРЕПОРУКА

ПРИКАЗ БРОШУРЕ – МОРА ДА МОЖЕ ДРУГАЧИЈЕ-РЕЦИ СТОП ФИЗИЧКОМ КАЖЊАВАЊУ И ДА ПОЗИТИВНОМ РОДИТЕЉСТВУ

ИНТЕРВЈУ СА БОЈАНОМ ЛУКИЋ МИЛОВАНОВИЋ

Награда за најбољу методичку припрему

Бојана Лукић Милошевић, наставница српског језика и књижевности у Фармацеутско-физиотерапеутској школи у Београду, освојила је трећу награду на наградном конкурсу за најбољу методичку припрему. Рад под називом *Милован Глишић „Глава шећера" (пример из праксе у раду са ученицима који се школују по индивидуалном образовном плану)* награђени је рад ове наставнице, а наградило га је Друштво за српски језик и књижевност Србије на наградном конкурсу за најбољу методичку припрему „Проф. др Милија Николић".

Рад је настао као резултат дугогодишње праксе наставнице која, још као приправник, није имала довољно знања и вештина да приступи образовању ученика који се школују по индивидуалном образовном плану (ИОП 1 и ИОП 2). Наставница је желела да овим радом укаже на важност чињенице да свако дете има право на образовање и једнак положај, како у систему образовања, тако и у друштву у целини. Рад Бојане Лукић Милошевић указује на појам инклузије као појам укључивања сваког појединца у образовање, али и у ширу друштвену заједницу.

Циљ њеног рада је да се укаже на могућност да се на креативан, иновативан и ученицима занимљив начин, систематизују наставне јединице, а да се у наставни процес подједнако укључе сви ученици једног одељења.

Бојана Лукић Милошевић је покренула веома значајну тему за наставу и мотивисала друге наставнике да трагају за најефикаснијим начином за подстицање напредовање сваког ученика.

Намеће се питање како подстицати индивидуални развој сваког ученика уз поштовање индивидуалних могућности, интересовања и потреба? Како приступити инклузији пратећи досадашње резултате рада у настави?

Разговарали смо са Бојаном Лукић Милошевић о награђеном раду, као и о идејама за даље унапређивање наставе.

ПН: Са којим питањима и проблемима сте се сусретали током израде овог награђеног рада?

Као почетник, без имало знања о целини образовног система, као неко ко је тек изашао са студија на којима се није уопште посвећивала пажња школовању ученика по индивидуалном образовном плану, први осећај ми је био страх, страх да нећу наћи начин да приступим тим ученицима, а посебно да нећу наћи метод у раду како би они досегли свој максимум у индивидуалном образовном процесу. Поред страха, наметала су се и друга питања, нека од њих су била административне природе: како написати ИОП планове, шта ставити у планове, како добро саставити педагошки профил, која је полазна тачка за планирање самог наставног процеса. Када сам осмислила овај час, плашила сам се да није презахтеван за ученика, али познавање њихових интересовања и склоности (у овом сегменту је јако битна и сарадња и подршка од стране педагошко-психолошке службе школе, као и сарадња са родитељима) и коришћење тих интересовања у наставном процесу ми је говорило да МИ то можемо.

ПН: Које иновације у настави су приказане у Вашем раду?

Као иновације истакла бих комбиновање различитих метода у припреми и самом извођењу часа: драмске технике, истраживачки радови, дигитални материјали и вршњачка подршка. Час је конципиран тако да је наставник само модератор, а акценат је на радовима ученика који су подељени у четири групе, са јасно дефинисаним задацима за сваку групу. Производ рада свих група, синхронизован је и презентован на јавном часу. Данас овакав метод називамо пројектном наставом. Такође бих истакла као битно и повезивање знања из више предмета, као и знања унутар предмета, која доводе до развијања међупредметних компетенција.

ПН: Истакли сте значај сарадње са педагошко-психолошком службом школе. Колико Вам је нарочито помогла сарадња са педагогом у изради наставне припреме за час? У којим деловима припреме Вам је била посебно важна помоћ педагога?

Већ сам поменула да је подршка коју сам као приправник имала од стране педагошко – психолошке службе била пресудна у мом раду са ученицима по ИОП-у. Захваљујући знању и пожртвованости тадашњег педагога школе, успела сам много тога да научим и да признам себи да ја то могу, да отклоним страх и, већ на самом почетку, одбацим реченицу која се често чује у зборницама: „Ја се нисам за ово школовао/ла“. Што се тиче ове наставне припреме, помоћ педагога ми је била од изузетне важности у формулисању захтева/задатака за ученике по ИОП-у.

ПН: Шта бисте истакли као препоруку за унапређивање наставе српског језика и књижевности?

Наставник српског језика и књижевности у било којој средњој стручној школи има заиста веома тежак задатак. Наиме, сходно плану и програму предмета српски језик и књижевност за средње стручне школе, предвиђена су два до три часа недељно овог предмета (у зависности од образовног профила), што често доводи у питање и квалитет рада. Е сада, замислите када у једном одељењу од неких 27 ученика имате и двоје до троје ученика који се школују по ИОП-у, колико је наставни процес оптерећен, а ви за само 45 минута треба свима да се посветите и реализујете оперативни план. Мишљења сам да нам само креативност и посвећеност могу бити од помоћи за унапређење саме наставе. Наставник 21. века не треба да буде само предавач, већ креатор који ће комбинацијом различитих приступа у самом наставном процесу моћи да одговори потребама савременог ученика (а за то су нам потребна и знања и стална унапређења тих знања). Тешко, али не и немогуће!

ПРЕУЗМИТЕ МЕТОДИЧКУ ПРИПРЕМУ

Сања Југовић, педагог

РИЗНИЦА ДОГАЂАЈА
Другарство је небо

Радионице за ученике разредне наставе
Пример из праксе

Радионице су одржане у одељењу 4/2 ОШ „Доситеј Обрадовић“ у Вранову , у периоду април-мај школске 2020/2021. године.

Аутор и реализатор радионица је Тијана Ђокић, педагог.

Циљ радионица: подршка развијању интегрисане групе, развијање социјалних вештина код ученика и осећаја припадности одељењу

Време и начин реализације:

сваког четвртка у периоду од 9:30-10:30 током априла и маја 2021.године, рад са две групе (због поштовања мера заштите од вируса COVID-19)

Место реализације: учионица и школско двориште

Прва радионица “Другарство је небо“, послужила нам је да донесемо правила којих ћемо се придржавати у раду, да одредимо шта је то другарство и преиспитамо се шта очекујемо од другара и од одељења (направљене су листе одговора).

Представили смо се звуком и покретом тако да покажемо своју јединственост и креативност.

Добијени су одговори попут ових :

Другарство је:

- чување тајни,
- кад на неког можеш да се ослониш и да му верујеш,
- када се сви волимо,
- помагање око домаћег и дељење ужине,
- када поштујемо и чувамо једни друге,
- нешто што нема цену и не може се купити,
- нешто што се дели,
- потребно неговати.

Друга радионица: „Поглед у небо“

Небо је добар друг. Довољно је широко да има места за све. Када је ведро доноси нам подршку и разумевање, ако смо тужни утеши нас. Потребе својих другара, биљака и животиња, употпуњује дајући им кишу и облаке/освежење у врелим летњим данима.

Зато смо и ми сагледали себе и дали одговоре на следећа питања:

- Какав сам ја друг?
- Како ме други виде? (Свако на папиру црта своју шаку. Унутар шаке пише своје мишљење о томе какав је друг осталима, а споља наводи своје мишљење о томе како га други виде).
- Како ја себе видим? Све листиће смо поређали поред табле и покушали да препознамо који лист припада коме. Они који су били вољни образложили су своје одговоре. Следећа активност је била да се направи лепеза лепих порука. Свако дете је добило лист у боји А4 формата, испресавијали смо их тако да направимо лепезе. На првом превоју је свако написао своје име, а затим своју лепезу проследио другару десно од себе. На следећем превоју тај ученик је написао нешто лепо о детету чија је лепеза. Све лепезе су попуњене порукама свих присутних ученика. Лепезе су ученици носили кући.
- Све је у нашим рукама: на длану и у лепези са порукама коју су направили другари пишући оно што им се свиђа о мени ☺

Трећа радионица: „ Волим те јер си ДРУГачији/а“

- Сумирали смо утиске о томе какви смо ми, и да ли се наш доживљај нас самих поклапа са оним како нас други виде.
- Закључили смо да су лепезе вишеструко корисне, хладе, теше и штите истовремено.
- У речи „другачији“, основ је реч друг. Зашто треба да негујемо различитост?
- Да ли напредујемо ако увек радимо исте ствари?
- Писали смо поруке друговима на листићима у облику срца. Свако је писао поруку другу који седи лево од њега, али било је и оних који су желели и неким другарима специјално да напишу поруку и то је била додатна добит.

Порука другу:

- Од мене се разликујеш по томе што_____, а то ми се свиђа јер тако од тебе учим да_____.

Четврта радионица: „Небо је широко као и другарство“

- Направили смо корзо у учионици. Било је неопходно објаснити ученицима шта је корзо, како функционише, направити паралелу са сценама из неких домаћих филмова и серија („Лајање на звезде“ и „Рањени орао“). Затим је на пост-ит папирићима сваки ученик/ученица написао по три активности којима воли да се бави ван школе. Ученици су добили задатак да, шетајући „корзоом“, погледају листиће других у одељењу и пронађу што више другара или другарица који имају иста интересовања у што већој мери. Како се сличан сличном радује, тако смо и ми тражили себи сличне, а затим се договорили о дружењу и заједничком раду на одабраним активностима ван школе. Највише је било оних који воле да кувају, гаје биљке или се баве спортом.

Време је пролазило, а ученици су слали материјал са својих дружења код куће и у школи. Током пете радионице представили су своја дружења и утиске. Договорили смо се да направимо или одаберемо химну одељења. У школском дворишту смо певали песмице које волимо и на крају се, као заједнички избор, издвојила песма „Другарство“ Љубивоја Ршумовића. Снимили смо извођење наше химне у школском дворишту, поред бисте Доситеја Обрадовића по коме наша школа носи име.

Последња радионица је одржана за цело одељење. Реализована је у школској трпезарији, где смо се, кроз презентацију претходних радионица, подсетили одакле и због чега смо кренули у ово дружење. Затим је ученицима представљено шта је то евалуација и чему служи, како се ради. Добили су евалуационе листиће на којима је требало да наведу шта је то што им се највише допало на радионицама, шта су научили о себи и другима, као и да ли је дошло до промене у односима међу ученицима након ових радионица. Питани су за мишљење шта је то што би променили у раду који је реализован.

- Крајем маја одржана је завршна активност. Учествовали су сви ученици . Презентација је представљена ученицима како би се подсетили свега што смо урадили , а затим смо засадили цвеће у 4 жардињерице о којима су ученици бринули, као што ће бринути и о свом другарству. Попунили су и евалуационе листиће. Општи је утисак да се сада више друже и да су се боље упознали и зближили. Омиљена активност им је била „корзо“ и дружење ван школе, а оно што желе да промене је да имају више таквих активности у одељењу.

Тијана Ђокић, педагог

ЛИЧНОСТИ/ДОГАЂАЈИ КОЈИ НАС ИНСПИРИШУ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОЈЕКТА

Ризик у дечјој игри

Дечја игра је слободно изабрано, саморегулисано и суштински мотивисано чињење детета у коме се оно добро осећа, активира све своје потенцијале и превазилази своје границе (Основе програма Предшколског васпитања и образовања „Године узлета“). Драж ризичне игре огледа се у превазилажењу сопствених граница, стално присутном осећају неизвесности и узбудљивости. Она у себи носи могућност физичке повреде, али и могућност да дете спозна своје снаге и доживи успех. Ризична игра значајно утиче на дечје здравље и целовит развој и испољавање свих димензија добробити детета – персоналну, делатну и социјалну.

Ризичне игре су све игре које укључују различите облике кретања (скакање, прескакање, трчање, котрљање…), игре висинама (пењање, пентрање…), игре брзина (брза вожња бицикла, ролера, скејта…), игре са реалним алатима и оруђем (нпр. грабуљама, чекићем, шрафовима, гумама...), игре у којима се испробава снага, игре ван видокруга одраслих у којима се деца осамљују и истражују итд. Ризичне игре се углавном дешавају на отвореном што ствара додатни осећај слободе и узбуђења код деце.

Дете се у ризичним играма осећа добро, срећно, остварено, ангажовано је целим својим бићем, испољава своје способности што доприноси спознаји сопствених снага. Ове игре помажу деци да науче важне ствари о себи и свом телу, да сагледају себе у новим ситуацијама, да буду сигурнија, безбеднија, да сазнају где су им границе, како себе да сачувају и како свет функционише. Деца у ризичној игри уче да праве избор, доносе одлуке и преузимају одговорност. Вештине управљања ризиком које стичу истражујући ризик у игри деца касније могу применити и у другим животним ситуацијама.

Улога одраслих у подржавању ризичне игре

Наметнути ограничавајућа правила, игнорисати ризичну игру или дати превише слободе – како наћи меру у подржавању деце у ризичној игри? Добро нам је познато да је ризична игра у неким културама и друштвима присутна и промовисана. Све је више покрета који подржавају ризичне игре, пре свега у скандинавским земљама, кроз вртиће у природи, авантуристичке паркове и јавна игралишта. У основи оваквог приступа дечјој игри лежи заправо слика о детету као активном и компетентном бићу са вером у његове капацитете и снаге. У нашем друштву и култури, чини се, да је другачија пракса - доминантан презаштићујући приступ према деци присутан је и међу родитељима и међу професионалцима у образовању, а као последица тога и ограничавање ризичне игре. Морамо бити свесни да, када покушавамо да заштитимо децу од ризика у игри, ми осујећујемо њихову урођену потребу за овладавањем и превазилажењем ризичних ситуација што може довести до тога да деца буду мање спретна и сигурна у себе, а то сигурно не желимо у васпитању и образовању деце. Деца која расту у друштву и средини која им не ствара прилику да искусе ову врсту игре односно уз одрасле особе које стално управљају ризиком уместо њих, никада неће ни научити како то да учине самостално.

Улога нас одраслих је пре свега да верујемо у капацитете детета и да имамо поверење да дете може само да процени своје способности. Ово наравно није нимало лако. вПрви корак би био да се запитамо како видимо дете, односно каква је наша слика детета - да ли га сагледавамо као мало и немоћно па га је потребно заштити и држати “под стакленим звоном” или као компетентно биће и са вером у његове богате потенцијале. Нека од питања о којима би, не само као родитељи, већ и као професионалци у образовању, требало да промислимо јесу и да ли се у свом приступу фокусирамо на безбедност и заштиту детета или сагледавамо шире прилике за развој и напредовање детета. Да ли смо преплављени страхом и бригом око повреде детета или смо спремни да заједно са децом искусимо ризик?

Једна од ефикасних стратегија у подржавању ризичне игре може бити постепено практиковање и укључивање у игру заједно са дететом, односно балансирани приступ између ризика и сигурности, имајући увек у фокусу прилике за учење и развој потенцијала које пружа игра. На тај начин моделујемо деци "здрав" однос према прихватљивом ризику. Уважавање дечје перспективе, дијалог са децом о овој врсти игре, заједничко планирање и играње такође могу допринети превазилажењу јаза између потреба и могућности деце са једне стране, и страха одраслих са друге.

Допринос одраслих и образовних установа ризичној игри огледа се у стварању окружења и прилика у којима ће се деца осећати сигурно, али не презаштићено и пререгулисано. То заправо значи да деци од најранијег узраста стварамо прилике за истраживање и играње у простору који садржи познате али и нове изазове за дете. Деца која од најранијег узраста практикују овакве игре развијају капацитете да праве реалне процене о својим способностима што их највише и штити. Значајна подршка ризичној игри огледа се и у укључивању саме деце у креирање простора за ризичну игру у вртићима и школама, али и иницирање креирања јавних простора намењених овој врсти игре у локалној заједници.

Подржавањем ризичне игре помажемо детету да развије свест и бригу о свом телу и себи, да развије саморегулацију, отпорност на стрес, фрустрацију и неуспех, диспозиције за учење као што су истрајност, радозналост, иницијатива, одговорност, проактиван однос према животу и окружењу. Све ово је детету потребно за живот и успешно функционисање у савременом друштву и због тога, као одрасли, имамо обавезу да стварамо прилике за ризичну игру деце.

Јелена Шујица Станојевић, психолог
Душица Чолаковић, педагог

ИЗ УГЛА ПЕДАГОГА
Кад порастем, бићу...

Интересовања за будуће занимање или професију почињу да се јављају отприлике у узрасту од четири или пет година. Већина деце машта о томе шта би волели да буду кад порасту, а оно што је сасвим сигурно и потврђено, и у теорији, и у пракси, јесте да се деца прво идентификују са улогом својих родитеља, а онда и са занимањима које они обављају.

Бројна истраживања показују да су некада девојчице у нашој култури желеле да буду учитељице, стјуардесе, фризерке, а дечаци полицајци, пилоти... Данас се доста малишана изјашњава да би желели да буду познати певачи, јавне личности, глумци или особе из ријалити програма, јер данас нека деца много времена проводе испред малих екрана или рачунара.

Утицај родитеља, медија и маркетинга, других вршњака или значајних за дете одраслих ауторитета, је приметан, а чији ће утицај бити доминантан и пресудан зависи од много фактора. Нека истраживања показују да, због слабљења васпитне функције породице, самохраних очева или мајки и смањеног ауторитета родитеља, на децу највећи утицај имају медији односно актуелни садржаји и личности које они данас форсирају.

Родитељи треба да буду стрпљиви и да имају подржавајући став у одабиру будућег занимања њихове деце. *Немој да ми говориш глупости! А шта ти знаш?!* - су реченице и ,можда, најчешће грешке које неки родитељи праве у обраћању деци, јер их могу обесхрабрити у настојањима да пронађу себе и тако одаберу занимање које је за њих најбоље. Постоје и родитељи који уписују децу у школице и различите активности само по свом сопственом нахођењу.

Оно што је присутно у истраживањима у нашој култури је да постоји велики проценат деце и младих људи који су без икаквих амбиција, немају представу о томе чиме желе да се баве. Упис у гимназије, на било који смер, одлаже одабир будућег занимања за још четири године. Дешава се да ученици после завршеног друштвеног смера или одељења по програму филолошке гимназије, упишу факултет природног усмерења и обратно, да после завршеног природног смера студирају друштвене науке.

За одабир будућег занимања потребно је да се ученици упознају што боље са свим занимањима или већином која су у понуди, а којих је све више на тржишту рада, као и да спознају сопствене потенцијале односно себе тј. опште – интелектуалне способности и оне специфичне, као што је нпр. способност комуникације. За одабир будућег занимања важне су и особине личности, јер неко више воли рад у затвореним просторијама, неко у природи, неко рад у тиму и са другим људима ... Ученици пажњу треба да обрате и на сопствене здравствене потенцијале, јер неке професије не могу сви да обављају, за неке су потребне одређене здравствене предиспозиције, физичка конституција итд.

Стручњаци који се баве професионалном оријентацијом у саветодавном раду са ученицима, данас најчешће истичу и то да је важно прихватање перманентног усавршавања, односно целоживотног учења, јер су неки у ситуацији да често мењају послове или унапређују постојећи, за шта је неопходно константно учење – због овога је добро да млади одаберу област или делатност којима би волели да се баве, а не само једно занимање. Постоји читав низ послова који се морају обављати, а иза којих се не зна тачно које је занимање неопходно, нпр. шта тачно све ради један менаџер? Да ли је он правник, економиста, новинар, особа која је добра у комуникацији, ИТ стручњак ... Данас избор занимања није коначан и, да би био успешан, млад човек мора бити спреман да се перманентно усавршава.

Оно што може олакшати избор будућег занимања, код ученика који су неодлучни, је:

- да размисле о томе шта их највише интересује;
- да размисле шта желе за своју радну будућност и
- да размисле шта им је важно у будућем животу.

Понекад није једноставно одлучити о томе шта нам је важно у животу или шта бисмо волели, али је добро записати сопствене одговоре и о ономе што знамо да сигурно никада не би обављали, радили, не би никако желели – јер и овакви подаци касније могу олакшати избор.

Постоји много података о избору будућег занимања на интернету са којима треба бити опрезан. Информације можете добити од стручњака из различитих професија или од оних који се баве професионалном оријентацијом. Добро је да увек постоји алтернатива, односно други или трећи избор да се не би разочарали уколико не упишу одмах у првом уписном року жељени факултет.

„Ништа није немогуће за онога ко има вољу покушати!“ - рекао је Александар Македонски, а ја бих додала да је за одабир будућег занимања важно и знање које ће ученици из неке школе *понети*, као и ниво аспирације, односно циљева које себи постављају или сопствених очекивања, амбиција.

Најчешће својим ученицима кажем:

Немојте одабрати занимање с обзиром на то да треба мало напора у њега уложити, немојте отићи на неки факултет јер ће тамо већина ваших другова из одељења, немојте уписати нешто јер су вам то други сугерисали – послушајте себе, а онда преузмите одговорност за сопствену одлуку или одлуке!

Срећно у избору будућег занимања!

Биљана Дробњак,
мастер педаго, педагошки саветник

ЧАСОПИС „НАСТАВА И ВАСПИТАЊЕ“

ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРЕТПЛАТИ

„Настава и васпитање“ је часопис који издаје Педагошко друштво Србије и Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду.

„Настава и васпитање“ је од свог оснивања отворена за прилоге из земље и иностранства. У њему се објављују истраживачки радови који се односе на различите нивое образовања, бројне педагошке проблеме, наставу и учење. Осим истраживачких радова, у часопису се објављују и искуства наставника из праксе и прикази најновијих педагошких дела.

Информације и претплати можете добити на телефоне Педагошког друштва 011-2687-749, 011-3067-783 или на e-mail drustvo@pedagog.rs

Свео о часопису :
www.pedagog.rs/nastava-i-vaspitanje

Комуникација у виртуелном и реалном свету

Живимо у време сталних иновација и напретка технологије и све чешће комуникације у скраћеној верзији где речи имају највише три слова или је све речено једним емотиконом, жутим „смајлијем“ или искривљеним „тужићем“.

А онда наступи и пандемија која нас је још више удаљила и усмерила баш на комуникацију преко развијених и заиста свемоћних платформи. Примећује се да су се деца још више окренула виртуелном свету, у смислу онлајн комуникације, игрању игрица у пару или групи, изазовима са Тик-Тока, да користе комуникацију сведену на мали фонд речи, да је много важније како изгледају од тога шта говоре, коме говоре и да ли уопште познају особу са друге стране.

Била комуникација реална или виртуелна, не смемо заборавити колико смо сви различити и колико је важно да баш ту различитост прихватамо и поштујемо једни код других. О различитостима по верској и расној припадности, боји коже и слично, се често говори, али некако нам промичу оне свакодневне „мале ствари“ и оне „ситнице које живот значе“ и њихов утицај на развијање ненасилне комуникације. Не воле сви исти цртани филм, серију, не скупљају сличице за исти албум, не воле исту боју, не слушају исту врсту музике, а то никако не значи да су ови други паметнији, и више у тренду од других и обрнуто. Ове ствари свако посматра из свог угла и из „својих ципела“.

Покушајмо да своје дете научимо да сви говоре, ходају, трче, облаче се, шминкају, певају на неки свој начин. Објаснимо детету да оно што се нама допада, што нам прија, изазива у нама радост, тугу, бол не утиче исто и на нашег друга из клупе, рођака, комшију. Оспособимо га да уочи да оно што Мају радује, Страхиња можда смета, а Теодору деконцентрише, те не може да прати на часу и тиме ћемо учинити велику ствар и за њега и за људе из његовог окружења. А ако му још развијемо способност да пре него што Тамари изговори да су јој „Уши клемпаве“ изброји до 10, замисли да је то реч о његовој сестри или пак о њему самом увешћемо га већ у неке од вештина ненасилне комуникације.

Неко је добар глумац, фудбалер, рецитатор, воли такмичења, воли школу, а „овај други“ се можда тек проналази, можда има лош дан. Хајде да се сви мало „укључимо“ и препознамо и уважимо потребе других људи. Свако понашање има неку своју позадину, неку своју причу. Не

крећу ујутру сви у школу из истих услова - некоме фале ципеле, јакна, књиге, некоме љубав, разумевање. Размишљајмо о томе пре него што изговоримо ружну реч и пре него што опишемо неког као „оваквог или онаквог“. Таквом дечаку или девојчици је потребна помоћ и подршка родитеља, вршњака, запослених из школе.

Уместо осуде, ружне речи, „етикете“, подругљивог погледа, неразумевања различитих ставова, мишљења, погледа на свет бирајмо све супротно од тога - подршку, разумевање, лепу реч и отвореност за различитости.

Сузана Коматина, педагог

Значај оспособљавања ученика за самостално учење

Учење представља појам под којим се подразумева мењање индивидуе које је последица искуства, а школско учење представља један део учења.

Многи наставници, стручни сарадници и родитељи су често у проблему како да помогну ученицима да науче да уче. Знање о томе како треба учити, методе и технике ефикасног учења се не могу стицати спонтано, већ је за то потребно ангажовање свих учесника у образовном процесу.

Основни услов за учење је мотивација ученика, када он жели да научи оно што је предмет учења. Сваки ученик може да постигне већи успех ако научи на који начин се самостално и успешно учи.

Радне навике су веома важан услов успешног учења, можда исто толико колико и способности за учење. Не може се рећи да је баш лако стећи те навике, али су оне остварљиве за сваког просечног човека, под условом да постоји добра мотивација и лична упорност.

Различити аутори су у литератури наводили услове који су потребни да би процес учења био успешан, постоје бројне класификације које обухатају све појединачне услове. Иако се свака од њих разликује, постоје ипак бројне сличности међу свим овим класификацијама. Аутори најчешће истичу значај намере да се нешто научи, постојање мотива, интереса и подстицаја онога који учи. Након тога, као битан услов наводи се и схватање смисла градива које се учи, постизање успеха или неуспеха у учењу. Још један чинилац који аутори наводе као значајан за постизање успеха у учењу је и познавање метода и техника учења, односно придржавање одговарајућих принципа у процесу стицања знања.

Методе или технике успешног учења односе се на осмишљавање, да се мисли о ономе што се учи, оствари увид у целину, сам себи постављати питања о наученом, затим учење по деловима и учење целине, које треба да је комбиновано, прво увид у целину, па подела на делове.

Поред наведеног, методе или технике успешног учења односе се и на временски распоређено учење – код неосмишљеног градива трајност је већа, није добро код осмишљеног градива и код решавања проблема; активно учење (учење сопственом активношћу) – објашњавање другима, преслишавање. Затим, на преслишавање (активан напор да се сетимо наученог) – корисно код дословног памћења, може бити гласно и дословно, својим речима, у себи, наглас, не треба редом, већ по важности, што раније, самостално, после сваке мање целине и на крају целог градива; преглед прочитаног градива (врши се читањем) – важе исти принципи као код преслишавања; понављање – врши се обнављање наученог (пре заборављања, па све ређе); подвлачење (само главне идеје и важни детаљи) – не при првом читању; прављење забелешки – извод (само најважније, истиче се структура градива) и резиме (скраћени садржај битних ствари).

Методе учења свакако су проблем о ком треба разговарати са ученицима још на почетку школовања, при чему наставници треба да их оспособљавају за успешно учење и да покажу ученицима како да уче.

Поред метода учења, значајан фактор ефикасног учења јесу и радне навике ученика. Често је узрок школског неуспеха недостатак формираних радних навика.

Стручњаци истичу да учити ученике како треба учити јесте доминантан, један од првих задатака школе. Само тако школа може постати успешнија и ефикаснија.

Ученицима, које треба оспособити за примену метода и техника ефикасног учења, педагог може пружити помоћ кроз форму индивидуалног и групног саветодавног рада. Не постоји потреба за супротстављањем ова два облика рада, јер су због сложености и значаја саветодавног рада за ученике, оба неопходна у педагошком раду. У неким случајевима један облик саветодавног рада може да представља и увод за други облик саветодавног рада.

Школски педагог приликом реализације активности у оспособљавању ученика за примену метода и техника ефикасног учења треба да се ослања на одговарајућу педагошку литературу, да поседује знања о различитим методама и техникама, њиховим карактеристикама, предностима и недостацима, њиховој ефикасности и условима да одређена метода доведе до жељених резултата.

Педагог треба пре реализације саме сарадње са ученицима да прикупи неопходне податке о њиховом школском успеху, интересовањима, способностима. Активности које школски педагог треба да реализује у циљу оспособљавања ученика за примену метода и техника ефикасног учења се односе, пре свега, на превентивни рад педагога са свим ученицима.

Наиме, педагог би требало да на нивоу групе (одељења) пружи ученицима неопходне информације о значају учења, успешног овладавања процесом учења, примени одређених метода и техника које доводе до успеха у учењу, начинима на које се њима овладава.

Поред тога, школски педагог треба да остварује индивидуалне активности са ученицима који показују неуспех у учењу, застоје и тешкоће у процесу стицању знања. Педагог мора указати ученицима на потребу да у процесу стицања знања пролазе кроз све фазе које чине тај процес (слушање, читање, подвлачење, бележење, преслишавање, дискусија, решавање проблема), јер је једино овладавањем свим тим фазама могуће постићи жељени успех. Исто тако, неопходно је да прати и процењује ефекте реализованих активности, да сарађује са осталим члановима школског колектива, превазилази тешкоће које постоје у реализацији сарадње.

Данијела Живановић, педагог

Пројектна настава – искуство приправника током стручне праксе

Да је учење целоживотни процес, педагози су научили на факултету. Касније то сазнање имплементирају у своју праксу и богате своја знања и вештине које преносе деци и младима. У вези са тим, педагозима-приправницима је јако важно да уче, усвајају нова знања и вештине, имају особу од које уче и, наравно, да своја знања несебично преносе својим колегама и примењују на деци и младима.

Годину дана се педагог-приправник, у сарадњи са ментором, бави разним образовно-васпитним темама, а на крају приправничког стажа одабира тему за потребе полагања испита за лиценцу на нивоу школе. Моја тема је гласила- *Улога педагога у планирању и реализацији пројектне наставе*.

Приказ рада - есеја педагога за испит за лиценцу на нивоу школе

У раду је најпре дефинисан појам пројектне наставе и наведене су њене карактеристике, потом је представљено планирање у пројектној настави и осврт на пружање стручне помоћи наставницима у њеном планирању, у циљу остваривања исхода пројектне наставе. Представљена су релевантна истраживања у домену пројектне наставе и њена имплементација: пример Зуботехничка школа. На крају су понуђена закључна разматрања као подршка примени пројектне наставе.

Пројектну наставу смо дефинисали као модел организован око пројекта који представља учење путем истраживања и решавања проблема, што нам је било важно за разумевање чињенице да није сваки пројекат у школи и пројектна настава. Њене важне карактеристике се односе на усредсређеност на ученика, сарадnички однос, усмерена је на развој међупредметних компетенција, подстиче истраживачки процес, решавање проблема, критичко, аналитичко и дивергентно мишљење, ученици се мотивишу на ангажман властитог учења.

Планирање у пројектној настави представља једну од шест етапа пројектне наставе у којој се сагледава читав процес. Приликом планирања пројектне наставе веома је важно имати у виду исходе учења који су постављени и, у складу са тим, планирати и конципирати наставу.

Улога педагога је веома битна и односи се на пружање подршке наставницима на сваком кораку у планирању, при чему педагог предлаже адекватне начине реализације свих корака у циљу остваривања исхода пројектне наставе, потом сугерише избор савремених метода, истиче важност тимског рада, правовременог и адекватног дефинисања правила, важност заинтересованости ученика за учешће у пројекту и мотивисаности ученика, указује на важност временске организације, сугерише одговарајући начин повратне информације ученицима које се могу заснивати на оценама наставника, самооцењивању или вршњачким оценама.

Предмети у оквиру којих је извршена систематизација су биологија, хемија и физика.

Закључна разматрања као вид подршке примени пројектне наставе:

Педагог сугерише одређене методе које би требало користити у примени пројектне наставе.

Залагања ученика су интензивнија применом пројектне наставе.

Улога педагога се огледа у упознавању наставника са савременим методама и облицима рада, пружању помоћи наставницима да њима овладају и да их у свакодневном раду примењују да би у пуној мери ангажовали ученике, подстицали их на креативан и инвентиван рад.

Хоризонтално учење (наставници уче једни од других)

Наставници су мотивисанији и чешће примењују пројектну наставу

Педагог информише наставнике о свим предностима примене пројектне наставе, као и о исходима, упућује на образовне ресурсе

Ученицима се развијају навике размишљања, истраживања и решавања проблема

Иван Давидовић, педагог

Инклузија у пракси
На раскрсници између затеченог и очекиваног

Од увођења процеса инклузивног образовања у наш образовни систем прошло је готово дванаест година. Од тада промењен је и реорганизован образовни систем, измењени планови рада са ученицима идентификованим за ИОП, измењена је наставна пракса, примењиване другачије методе и облици рада са ученицима у инклузији и, што ја можда најважније, наставно особље постало је осетљивије за сва питања у вези са начином рада са ученицима укљученим у процес инклузивног образовања.

Све те измене допринеле су развијању отворенијег школског система, у којем су се по први пут званично другачије третирале посебне потребе ученика укључених у инклузивну наставу, уз уважавање њихових предзнања, могућности, интелектуалних капацитета и способности. Инклузивни процес прилично је изменио школски систем и начин рада са ученицима са посебним потребама, али је отворио простор и за даље унапређивање поменутих начина рада и додатног уважавања потреба ових ученика.

Од тренутка када је инклузивно образовање ушло у наш систем, са већим или мањим успехом отклоњене су бројне препреке, настале услед страха од непознатог у главама наставника. Инклузија више није табу тема у образовним круговима, о њој се прича као о саставном делу образовног процеса. О тешкоћама које прате инклузивно образовање такође се доста говори. Нажалост, многе тешкоће су постојале и пре увођења самог процеса, а одређене тешкоће јавиле су се у протеклих дванаест година.

Чињеница је да без обзира на то колико су наставници похађали обука и семинара о инклузивном образовању, нису никад довољно припремљени за сагледавање постигнутог успеха и прихватање евентуалног пораза, а нарочито уколико је тај постигнут успех испод њихових очекивања. Све су то оправдани разлози за страх, за јављање отпора према раду са ученицима са посебним потребама и губљење мотивације за радом, али овог пута другачијег карактера.

Међутим, на овом месту нећемо се бавити инклузивним образовањем у нашем школском систему, нити добитима или манама овог процеса. Из тог разлога, покушаћемо да сагледамо овај процес из угла једног ученика који наставу похађа према индивидуалном образовном плану (скраћено ИОП-у). Сагледавање процеса инклузије и његових бенефита се не може вршити искључиво путем разговора који се базирају на правном темељу доношења мера који уважавају посебност ученика и његове тешкоће приликом праћења редовне наставе. Стога се сагледавање овог процеса може јасније извршити путем праћења рада конкретног ученика, којем је инклузивни приступ у настави омогућио лакше праћење наставе и усвајање наставних садржаја.

Инклузија је индивидуални процес, она подразумева уважавање свих појединачних сметњи, тешкоћа и проблема које постоје код ученика и тражење метода путем којих се на најефикаснији начин може изаћи у сусрет индивидуалним ученичким потребама и тешкоћама.

У наставку ћемо укратко приказати процес инклузивног образовања на примеру ученика првог разреда средње стручне школе који има озбиљне здравствене проблеме (церебралну парализу), служи се инвалидским колицима приликом кретања и има видне тешкоће приликом изговарања и успостављања комуникације (неразговетно изражавање као последица поменуте болести). Пре уписа у средњу школу, ученик је у току основног образовања похађао наставу према ИОП-у 1 из три наставна предмета: Српски језик и књижевност, Математика и Физичко васпитање. Завршио је све разреде у току основне школе са одличним успехом. У праћењу наставе велику помоћ пружа му мајка, која је са њим у школи сваки дан и помаже му у кретању и приликом праћења и савладавања наставног градива. Оно што је важно истаћи за овог ученика јесте да он воли школу, воли да учи, као и да испуњава наставне обавезе.

Ученик прати наставу у средњој техничкој школи према ИОП-у 1 из Математике и Српског језика и књижевности. Мајка и другари из одељења му помажу приликом праћења наставних часова и савладавања градива. Ученик има изразиту вољу за радом, дружењем и разговором. Одаје утисак расположене, комуникативне и ведре особе. Међутим, ученикова комуникација, односно начин изражавања, ограничена је због проблема које има на здравственом плану и он са великом тешкоћом изговара оно што је наумио да каже. У раду, али и у разговору са њим, кључна реч је, стога

– стрпљење. Потребно му је дати времена да искаже оно што жели, јер за тим очито има потребу. Његов постигнут школски успех више и није толико значајан, колико је важно то што он добија прилику да сваки дан са својим вршњацима дели учионицу, простор за учење и има прилику да са њима разговара, да им се обрати, да размењују информације. Показује задовољство чим постигне добар успех, поносан је на постигнуто, а и наставници су поносни на његов труд. И управо на тим ситним примерима, огледа се богатство инклузивног приступа. Ученик је добио прилику да буде примећен од стране система и да покаже оно што може у складу са својим капацитетима, могућностима и способностима. Што је најважније, добио је прилику да сарађује, учи и комуницира са својим вршњацима, да учи од њих и заједно са њима. У таквој атмосфери, он стиче неопходне социјалне и комуникацијске вештине од својих вршњака, које би ван инклузивне наставе јако тешко стекао.

Вештине које стекну у одељењу боравећи и комуницирајући са својим вршњацима, додатно величају овај процес. Самим посматрањем својих вршњака, ученици укључени у инклузивно образовање стичу много на плану развоја комуникативних и социјално-емотивних вештина. Кроз мере имплицитне педагогије, ученици стичу ове вештине ван наставног контекста и ван свих наставних планова. И на том сегменту се чине значајни помаци за поменуте ученике.

Када се, након свега изложеног, сагледа процес инклузивног образовања, а нарочито путем навођења позитивних примера у раду са конкретним учеником, питање положаја и значаја процеса инклузивног образовања, на оној раскрсници између затеченог и очекиваног, не може да се сагледава без узимања у обзир поменутих бенефита које сваки ученик понаособ од овог процеса добија. Због тога, није важно наше гледиште на овај процес као такав, са свим својим манама и тешкоћама, нити наш став о инклузивном образовању у целини, ни чињеница какав правац у будућности овај процес треба да прати у нашем образовном систему (и које светло на семафору на поменутој раскрсници из наслова овог рада га очекује).

Инклузивни приступ у образовању није педагошки експеримент, нити је парадокс редовном одвијању наставног процеса. Оно је образовна реалност, потреба и корист, пре свега за ученике који захваљујући овом приступу добијају потребну пажњу од стране оних који треба да им пруже одговарајуће образовање.

Напомена: Због заштите података о личности, у раду се не наводи име ученика о коме је у тексту реч, као ни назив установе коју похађа.

Синиша Милак, педагог

Сарадња школе са Спортским савезом особа са инвалидитетом у ОШ „Милена Павловић Барили“ кроз пројекат „Радујмо се заједно“

Како ускладити различите музике које се чују у вршњачкој групи? Како научити да пустиш друге да слушају своју музику која се разликује од твоје, а да останеш у добрим односима? Да ли то умањује или јача интегритет? Како прихватити различитост другог? Ко то треба да нас научи? Зашто? Када? Како? ...

Зна се да вршњачки односи снажно утичу на развој сваког детета. Толико је важна њихова улога у развоју деце и младих да би њихово развијање требало поставити на прво место као најважнију дужност школе. Бројна научна истраживања указују на чињеницу да вршњачка интеракција представља значајан фактор у развоју когнитивних и социјалних компетенција. С тим у вези потребно је јачати и развијати васпитну функцију школе . Како? Један од начина јесте осмишљавање и спровођење што већег броја наставних активности у којима ћемо учити децу како да изразе своја осећања, ставове и мишљења ради успостављања добре комуникације са другима толико различитим , а толико сличним. Да научимо децу да развију вредност толеранције.

Реч је о вештинама које се уче. И отуда потиче огромна улога школе, као и породице, да их током детињства код деце развијају како би их она што пре стекла и користила приликом ступања у вршњачке и друге односе са другима.

Да ли бебе имају саосећајност? Да ли се она одрастањем може изгубити? Бројна су питања о којима бисмо могли да разговарамо, а овде ћу изнети искуство моје школе, стечено кроз сарадњу са другом установом која се не зове образовно – васпитна установа , а јесте “школа живота“. То је Спортски савез особа са инвалидитетом!

Како да се играмо заједно иако смо различити? Како да се играмо са вршњаком који не чује, или не види добро, који теже хода? Како да се узајамно помажемо?

Одговоре смо добили сарађујући са професионалцима из Спортског савеза. Када смо добили позив за остваривање сарадње током новембра 2021. године, кроз учешће у њиховом пројекту „Радујмо се заједно“ , помислили смо: „Докле са овим непланираним активностима?“ Убрзо смо разумели да ће нам пројекат помоћи да научимо како да се сва деца заиста играју и радују

заједно, насупрот искључивању из игре и туге због тога.

Ми смо школа као и све друге школе у Србији која улаже напоре да развије инклузивност како она не би била само формална реч као што ни „кућа није само кров“ (како пише на њиховом промотивном материјалу). Није реч о крову, него о прихватању свих који обитавају у заједничкој кући живота, корз прихватање различитости и креирању околине и атмосфере у којој се свако осећа добродошлим.

Савез доприноси томе да се сва деца играју , да сви имају једнаке шансе иако су различити. Различитост постоји заправо да би нас обогатила.

Пројекат „Радујмо се заједно“ има за циљ да приближи децу са и без инвалидитета и да помогне да се обезбеде потребни услови за развој инклузије у предшколским установама и школама, као и да анимира децу са инвалидитетом да се укључе у неки и од организованих облика ваншколских активности, као и у активностима које организује Спортски савез особа са инвалидитетом.

У циљу оснаживања школа за унапређивање инклузивне образовне праксе, реализовали су програм подршке у школама кроз три фазе пројекта:

Прва фаза пројекта у школи

У октобру 2021. свим ученицима наше школе на часовима одељењске заједнице емитован је кратак едукативни инклузивни филм који је имао за циљ да на интересантан и деци близак начин, приближи децу са инвалидитетом и да прикаже њихове могућности, те тако пробуди интересовање деце за учешће у заједничким спортским активностима и игри са другарима.

Након одгледаног видео филма у трајању од 2,5 минута, одељењске старешине наше школе од 1. до 8. разреда су разговарали о инвалидности као теми, а ученици попуњавали анкету.

Ученици су том приликом показали висок ниво озбиљности и пажње током часа. Било је деце која су се растужила и плакала. Разговарало се о осећањима и потребама свих особа. Показали су интерес за неке врсте инвалидности као што је нпр. Даунов синдром , наводећи и примере из свог окружења. У одељењима у којима се налазе деца са одређеном врстом инвалидитета ученици показују емпатичност и пружају помоћ и подршку .

Издвајамо ставова, мишљења, запажања, утиске и предлоге које су наши ученици исказали у анкети за ученике. Ученици сматрају да особе са инвалидитетом треба да равноправно учествују у свим спортским активностима јер могу и они да постигну резултат. Наводила су и проблеме са којима се сусрећу деца са инвалидитетом (неемаптичност друге деце када не могу да се укључе у свакодневне активности и игре поштујући одређена правила или не могу да постигну резултат. Предложили су да би могли да прилагоде правила игре својим другарима како би могли да се играју заједно; да се пронађе лек за инвалидност; да се пронађу новчана средства за њихово лечење; прилагодили би школе за особе са инвалидитетом; да им помогну да развију *самопоуздање.* Примећују и да су ова деца „мање вољена“ код одређеног броја друге деце и да због тога треба развијати поштовање за сваког без обзира на различитости које постоје. Понекад вршњаци не дозвољавају деци са инвалидитетом да учествују у спортовима којима се остала деца баве. Сматрају да то није у реду и да уколико дете не може да се укључи у неку спортску активност, треба понудити заједничку активност у којој би сви могли да учествују. Предлажу да треба код ученика развијати поштовање наводећи да „ није лепо“ избегавати, ругати се и искључивати друге из игре ради разлика које постоје. Одређен број ученика који су попуњавали анкету наводе да не познају ни једно дете са инвалидитетом па не наводе ни проблеме са којима се они сусрећу када желе да се укључе у спортске активности, али би им помогли када би их познавали.

Током ове фазе пројекта плакате са бесплатним спортским програмом за особе са инвалидитетом поставили смо на улазе у школу и обавестили Савет родитеља школе о овим активностима.

Школа ће у оквиру даљег рада на тему инвалидитета кроз рад школских тимова и стручних тела, као и часова одељењске заједнице, посвећивати пажњу и радити на превазилажењу потешкоћа које су наводили ученици у анкети.

Друга фаза пројекта у школи

3. марта 2022. године у нашој школи је организована едукативна радионица "Снаћи се у мојој кожи" коју су водили стручњаци Спортског савеза особа са инвалидитетом Београд, особе са великим срцем и професионалном посвећености деци са инвалидитетом . Три школска часа ученици из три одељења наше школе са својим наставницима су уживали у активностима, учили и разумевали како се у одређеним ситуацијама осећају деца са одређеном врстом инвалидитета. Пролазили су полигон завезаних очију, шутирали на кош из колица, покушали да буду прецизни са несразмерно великим рукавицама , све оно са чим се свакодневно суочавају особе са инвалидитетом. Кроз ове активности ученици су имали прилике да

боље упознају осећања и потребе својих другара са инвалидитетом (деца са телесним инвалидитетом, деца оштећеног вида и слуха, деца са интелектуалним тешкоћама, развојним поремећајима...).

Жао нам је што због епидемиолошке ситуације у то време нисмо били у могућности да организујемо промотивну манифестацију на спортским теренима наше школе у коју би били укључени родитељи и што већи број ученика , а на којој би био подељен промотивни материјал – едукативне брошуре за родитеље које садрже корисне информације о инклузији деце са инвалидитетом. Зато смо брошуре поделили са свим посетиоцима нашег школског сајта.

Завршница пројекта:

18. марта Савез је у сарадњи са Факултетом спорта и физичког васпитања УБ организовао акредитовани семинар као завршницу пројектних активности, који је за ову прилику био бесплатан.

Неке од тема семинара биле су: Подршка и укључивање ученика са потешкоћама у развоју у оквиру физичке културе и школског спорта; Инклузивно физичко васпитање; Улога личног пратиоца у инклузивној настави физичког васпитања; Анализа пројекта „Радујмо се заједно“ – став деце без инвалидитета о својим вршњацима са инвалидитетом; Презентација активности применљивих у инклузивној настави физичког васпитања.

Кроз активности стручног усавршавања у установи, колеге које су присуствовале семинару, поделиће научено са осталим наставницама како би вредност толеранције, заједништва и подршке за сву децу мамио осмехе на сваком дечијем лицу.

„ Уколико Атина не буде имала добре обућаре, Атињани ће ићи боси, уколико не буду имали добре учитеље, Атина ће нестати.“ *Сократ*

Инклузивно образовање је важно не само за особе са инвалидитетом већ за друштво у целини. Да вредност толеранције не буде само лична вредност него вредност целог друштва као добро, пожељно и ваљано за све људе на планети.

Нека Хербертова изрека „Нико не зна тежину туђег терета“ прерасте у изреку

„Сви осећају тежину својих и туђих терета јер постоји нека тајна веза за све нас.“

Станка Жица, педагог

ОБНОВА ЧЛАНСТВА У ПДС

Уколико сте до сада били члан Педагошког друштва Србије и желите да и ове године обновите чланство, можете то да урадите уплатом чланарине. Од ове године увели смо новину и омогућили Вам да изаберете један од два начина плаћања, у зависности који Вам више одговара.

Први начин је једнократна уплата годишње чланарине у износу од 1800,00 динара за запослене, 500,00 динара за пензионере и студенте. Чланарину можете платити на састанку Републичке секције стручних сарадника, у просторијама Педагошког друштва или путем опште уплатнице у банци /пошти испуњавањем следећих података:

УПЛАТИЛАЦ: име и презиме са пуном адресом

СВРХА УПЛАТЕ: чланарина за 2022. годину

ПРИМАЛАЦ: Педагошко друштво Србије, Теразије 26, 11000 Београд

ИЗНОС: 1.800,00 или 500,00 динара

РАЧУН ПРИМАОЦА: 150-0000001850599-39

ПОЗИВ НА БРОЈ: број чланске карте

За случај да трошкове чланарине сноси радна организација потребно је да се јавите Педагошком друштву Србије мејлом drustvo@pedagog.rs или телефоном 011/26-87-749 и доставите име и презиме носиоца чланарине и податке о организацији како бисте добили предрачун по коме ћете платити.

Други начин је плаћање у месечним ратама, при чему је годишња чланарина 2.400,00 динара а плаћање се одвија месечним одбијањем од зараде (200,00 динара на месечном нивоу). Уколико се одлучите за овај начин плаћања обавестите нас путем мејла drustvo@pedagog.rs остављајући податке и контакт установе у којој сте запослени.

Све информације о учлањену и обнови чланства у Педагошко друштво Србије потражите на: https://www.pedagog.rs/o-pedagoskom-drustvu-srbije/clanstvo/

Приказ брошуре – Мора да може другачије-реци СТОП физичком кажњавању и ДА позитивном родитељству

Васпитање деце у породичним околностима данас је више од изазова, имајући у виду да носи са собом све већу одговорност родитеља, старатеља. Родитељство као најлепше животно искуство проткано је и најтежим задацима, а не ретко можемо чути да је то најтежи и најодговорнији посао за који се нико од нас родитеља/старатеља није школовао. Не постоје универзални рецепти, јер су многе родитељске ситуације јединствене, мада смернице које даје позитивно родитељство могу бити од велике помоћи и олакшати родитељима/старатељима сналажење у овим универзалним ситуацијама у којима се често родитељи/старатељи налазе васпитавајући своју децу. Већ дуги низ година концепт позитивног родитељства даје прилику свима нама независно да ли смо родитељи/старатељи или радимо са децом да схватимо, да постоје и позитивни начини да се дете коригује, научи, обликује, али и дисциплинује на прихватљиве и ненасилне начине који воде развоју детета где изградњу односа заснованог на поверењу и узајамном поштовању је од пресудне важности. Најприхваћенија дефиниција позитивног родитељства *означава понашање родитеља утемељено на најбољим интересима детета, које негује, оснажује, ненасилно је и осигурава поштовање и усмеравање детета, које укључује постављање граница како би се омогућио потпуни развој потенцијала сваког детета* (Савет Европе, 2006). Једноставно речено позитивно родитељство подразумева присуство топлих односа, али и надзора у породици.

Како је сарадња са родитељима/старатељима важна компонента рада стручних сарадника, наставника и васпитача, промовисање позитивног родитељства у образовно васпитним и васпитно образовним установама, доприноси јачању родитељских компетенција, али и компетенција наставника, стручних сарадника и васпитача везано за комуникацију и садњу као и подршку развоју личности ученика. Васпитање деце у породичним околностима данас је више од изазова, имајући у виду да носи са собом све већу одговорност родитеља, старатеља. Родитељство као најлепше животно искуство проткано је и најтежим задацима, а не ретко можемо чути да је то најтежи и најодговорнији посао за који се нико од нас родитеља/старатеља није школовао. Не постоје универзални рецепти, јер су многе родитељске ситуације јединствене, мада

смернице које даје позитивно родитељство могу бити од велике помоћи и олакшати родитељима/старатељима сналажење у овим универзалним ситуацијама у којима се често родитељи/старатељи налазе васпитавајући своју децу. Већ дуги низ година концепт позитивног родитељства даје прилику свима нама независно да ли смо родитељи/старатељи или радимо са децом да схватимо, да постоје и позитивни начини да се дете коригује, научи, обликује, али и дисциплинује на прихватљиве и ненасилне начине који воде развоју детета где изградњу односа заснованог на поверењу и узајамном поштовању је од пресудне важности. Најприхваћенија дефиниција позитивног родитељства *означава понашање родитеља утемељено на најбољим интересима детета, које негује, оснажује, ненасилно је и осигурава поштовање и усмеравање детета, које укључује постављање граница како би се омогућио потпуни развој потенцијала сваког детета* (Савет Европе, 2006). Једноставно речено позитивно родитељство подразумева присуство топлих односа, али и надзора у породици.

Како је сарадња са родитељима/старатељима важна компонента рада стручних сарадника, наставника и васпитача, промовисање позитивног родитељства у образовно васпитним и васпитно образовним установама, доприноси јачању родитељских компетенција, али и компетенција наставника, стручних сарадника и васпитача везано за комуникацију и садњу као и подршку развоју личности ученика.

Центар за права детета који још од 1997. године главни фокус ставља на заштиту права детета, добробит деце, али и њиховим учешћем у друштву, посебну пажњу посветио је позитивном

родитељству. Активности које Центар реализује су многобројне и не односе се само на родитељство него се баве и питањима безбедности, образовања, превенције, а на сајту постоје и три едукативне платформе за децу и младе, родитеље и стручњаке. Значајан допринос Центра је и у спровођењу едукативних, информативних и истраживачких активности где активно учествују и сарађују у реформским процесима која се тичу права детета. Поред многих публикација које су доступне на сајту http://cpd.org.rs/wp-content/uploads/2018/06/Mora-da-moze-drugacije_brosura_web.pdf

Издвајамо едукативну брошуру ***Мора да може другачије - Реци стоп физичком кажњавању и ДА позитивном родитељству*** која је настала као продукт пројекта у сарадњи са *Save the Children* и Краљевином Шведском.

Брошура даје добре смернице родитељима/старатељима за васпитање деце у породици, указујући на то да дете има право на бригу, сигурност и васпитање које уважава његову индивидуалност. Ова брошура даје одговоре на бројна питања на које трагамо за одговорима, а тичу се родитељства. У њој ћете наћи одговоре на то какав ауторитет треба детету, који васпитни стилови су заступљени у породицама, шта нам кажу прописи везано за телесно кажњавање, шта деца мисле о казни, какав је то подржавајући ауторитет, шта све можете да урадите када вам је тешко да останете смирени и не примените телесно или било које друго кажњавање, али се можете упознати и истраживањима о физичком кажњавању и негативним последицама које оно оставља на дете...?Брошура нам даје преглед васпитних стилова родитеља, где се на једноставан начин увиђа који су стилови пожељни, а које би требало избегавати и зашто, и због чега треба дати шансу позитивном родитељству где ауторитет треба да је подржавајући. Зашто је важно неговати подржавајући ауторитет у васпитању деце? При васпитању деце треба имати у виду да је погрешно веровање управо то да васпитавање детета без употребе казне било које врсте често се изједначава са губитком ауторитета родитеља. Ово погрешно веровање заснива се на устаљеном, а погрешном разумевању значења ауторитета, јер ауторитет се неоправдано поистовећује са страхом и кажњавањем. Позитивно родитељство промовише другу врсту ауторитета, оног који се заснива на подршци, заштити, стварању прилика за учење и поштовању детета и његових права, где изградња поверења и узајамно поштовање родитеља и деце воде стварању позитивне климе и јачању кохезивних веза унутар породице.

Издвајамо из поменуте брошуре карактеристике подржавајућег ауторитета где у васпитању:

- Подстичу се самоконтрола и самодисциплина, свест о себи и унутрашња мотивација.
- Негују се слобода избора и одговорност — дете бира да уради нешто и сноси последице свог понашања.
- Контролишу се услови, а не дете (акценат је на превенцији непожељних понашања).
- Ауторитет се поштује јер доноси нешто ново, јер се од њега учи, јер штити.

Када се санкционише понашање детета, то се ради да би се оно или неко други заштитио и да би дете нешто научило.

Никада се не укида нада (свака грешка се да исправити).

Неоспорно је да кроз позитивно родитељство васпитно деловање родитеља на дете је такво да се јача самоконтрола, самопоштовање, самодисциплина, али и саосећајност. Позитивна дисциплина као тип родитељства не подржава попустљивост као ни кажњавање, а главни фокус је на поштовању права детета, на здрављу, игри, социјализацији, учешћу у учењу независно да ли су то образовне или васпитне ситуације, где се усмерава дечје понашање кроз вођење и подржавање минималног уоченог напретка код детета.

Смернице за родитеље/старатеље како би лакше одговорили на изазове које родитељство носи, дате су у брошури ***Мора да може другачије - Реци стоп физичком кажњавању и да позитивном родитељству*,** **Центра за права детета**, која је сјајан ресурс не само за родитеље него и за све нас у просвети, јер имамо прилику да у сарадњи са родитељима промовишемо позитивно родитељство од првих дана школовања детета, али и раније кроз предшколско васпитање и образовање. Данас нам дигитална технологија даје могућност да ова брошура дође до сваког родитеља, али и да се о њој нешто више каже на родитељским састанцима, кроз индивидуалне и групне саветодавне разговоре са родитељима, јер смо на тај начин сви заједно укључени у позитивно обликовање будућих нараштаја.

Позивамо вас да се упознате поред осталог са алтернативама кажњавању и шта можете да урадите када Вам је тешко да останете смирени и не примените телесно или било које друго кажњавање? Погледајте и преузмите брошуру на сајту Центра за права детета ***Мора да може другачије - Реци стоп физичком кажњавању и да позитивном родитељству*** - Смернице за родитеље/старатеље како би лакше одговорили на изазове које родитељство носи на: http://cpd.org.rs/wp-content/uploads/2018/06/Mora-da-moze-drugacije_brosura_web.pdf

Ирена Мучибабић, педагог

ПЕДАГОШКЕ НОВИНЕ

Лист Педагошког друштва Србије

Број 17. - јул 2022.

ИЗДАВАЧ:

ПЕДАГОШКО ДРУШТВО СРБИЈЕ

ГЛАВНИ УРЕДНИК: ЈЕЛА СТАНОЈЕВИЋ

РЕДАКЦИЈА: МАЈА ВРАЧАР, САЊА ЈУГОВИЋ, ИРЕНА МУЧИБАБИЋ, ТИЈАНА ЂОКИЋ, ДУШИЦА ЧОЛАКОВИЋ, БИЉАНА ДРОБЊАК, НАТАША ВЕСЕЛИНОВИЋ, СИНИША МИЛАК

САРАДНИЦИ: БОЈАНА ЛУКИЋ МИЛОШЕВИЋ, ЈЕЛЕНА ШУЈИЦА СТАНОЈЕВИЋ, СУЗАНАКОМАТИНА, ИВАН ДАВИДОВИЋ, ДАНИЈЕЛА ЖИВАНОВИЋ, СТАНКА ЖИЦА И КРЕАТИВНИ УЧЕНИЦИ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ „ТЕХНОАРТ“ (ВОЈИН ЈОВАНОВ, СТЕФАН ГЛЕДИЋ, СОФИЈА ГРБИЋ, МАРКО ЂОРИЋ И КОСТА СТОШИЋ)

ЛЕКТОР: МИЛЕНА РАЛЕВИЋ

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК И ДИЗАЈН: АЛЕКСА ЕРЕМИЈА

ЕЛЕКТРОНСКО ИЗДАЊЕ; АДРЕСА ИЗДАВАЧА РЕДАКЦИЈЕ: ТЕРАЗИЈЕ 26, 11000 БЕОГРАД

CIP – КАТАЛОГИЗАЦИЈА У ПУБЛИКАЦИЈИ НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ, БЕОГРАД

ПЕДАГОШКЕ НОВИНЕ: ЛИСТ ПЕДАГОШКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ / ГЛАВНИ УРЕДНИК ЈЕЛА СТАНОЈЕВИЋ. – ПРВИ БРОЈ ИЗАШАО 2013. (ЈУН)- ISSN 2334-8313 = ПЕДАГОШКЕ НОВИНЕ COBISS.SR-ID 98978828